Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 964

HANOI

	Trung-Bắc Tân-Văn	Nam-Phong	Đông-Dương Tạp-Chí	Phụ-Nữ Tân-Văn	Phong-Hóa	Ngày-Nay
Một năm..	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	5 $ 30	6 $ 00	12 $ 00
Các lăng và	»	5. 00	3. 00	3. 00	0. 00	»
Sáu tháng..	3. 00	3. 00	3. 00	2. 80	3. 00	6. 00
Ba tháng..	1. 50	1. 75	1. 50	1. 50	1. 65	3. 00
Một tháng..	0. 50	0. 60	0. 50	0. 55	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Văn-đề vệ-sinh ở thành-phố

Xem báo « *La Voix Annamite* » ở Saigon ra kỳ tàu trước có một đoạn để đầu là « Cái gương người Bắc » trong bài lấy nói đại khái ở người Bắc ta biết tuân theo lệ luật về sinh, là các hàng gánh đồ ăn hàn rong thường có kính hay có mạng thép che ngoài, chứ không như ở trong Nam các thứ đồ ăn bán cứ bỏ trông không để ruồi nhặng bâu vào rất là bẩn-thỉu.

Ông viết mấy câu đó, chắc ngày xưa đã có ở qua Hà-thành và đã được xem đạo nghị định thành-phố Hanoi đạt ra bắt buộc những hàng bán đồ ăn không được để trống không, cho ruồi muỗi hoặc là bụi bặm khỏi dính vào.

Ta xem mấy dòng của bạn đồng nghiệp khen đó mà phải lấy làm thẹn là không xứng, vì mấy năm trước hình như ta cũng được đọc tờ nghị-định như thế thật, nhưng không rõ vì lẽ gì mà chẳng thấy các hàng đồ ăn tuân theo bao giờ. Trừ ra một vài hàng như hàng cháo, cần phải giữ lấy nóng sốt mới bán chạy không kể, còn như các hàng đồ ăn khác như hàng thịt quay, hàng bún chả, hàng kẹo, hàng bỏng, bánh dầu, bánh chay, vân vân, vẫn thấy đi rong các phố mà chẳng có gì dạy-biểm cho khỏi ruồi bâu, bụi bám. Vậy mà hết gánh lấy đến gánh khác chẳng ít gánh nào, bao nhiêu cũng là trôi vào bụng người ăn được hết.

Nhân thấy mấy câu khen của bạn đồng nghiệp trên lấy mà ta phải ngẫm cho cách vệ-phòng sinh-mệnh của dân thành phố mình. Đất đã là đất chật hẹp mà người ở lại mỗi ngày một thêm đông ra mãi, nếu không lấy luật về vệ-sinh không tuân hành một cách chặt chẽ thì trong những tháng hè này khó nỗi mà tránh được những bệnh truyền nhiễm gớm-ghê nó vẫn sẵn đón người Hà-nội ta trước nhất. Trước hết hãy nói về đồ ăn, nhưng đây không phải là một bài học bàn về phương pháp vệ sinh mà chỉ nói về cách tuân hành luật vệ-sinh chung để giữ lấy cái sức mạnh của đồng nhân mà thôi. Trong những lúc bình thường nghĩa là không phát ra bệnh dịch nào thì người mình không biết vệ phòng trước mà xem ra vẫn khinh thường vệ-sinh, chê nhạo những người theo vệ-sinh mà cho là một sự phiền phức vô ích, đến lúc đã lâm bệnh rồi mới vội-vàng đi cúng bái bắt điện nọ đến tỉnh kia, mới cầu thầy thuốc thì lắm khi thầy thuốc tới nơi đã muộn quá rồi, cái bệnh nó đã có đủ thời-giờ lan truyền ra khắp nhà cửa làng xóm không ngăn giữ lại được nữa. Là vì trong những lúc yên lành không mấy người biết phòng xa hoặc là không chịu phòng xa, các thứ hàng rong bán ăn như bánh dán, kẹo mạch-nha, dừa, dừa, dưa hấu bổ sẵn, vân vân thì cứ bỏ ngỏ hoài, không có cái gì che đậy cho bụi bặm và ruồi nhặng khỏi bám vào. Những hàng thực phẩm bán ở nhà cũng vậy, ai đi qua hàng Đường hàng Buồm, hàng Gao thì chẳng nhìn thấy những quà đường, quà mứt có ngọn ruồi bâu đầy kín, người bán hàng lấm khi cũng chẳng buồn xua. Cũng có nhà biết lấm cái lồng lượt che ngoài, nhưng được là mấy, cứ mỗi chuyến xe điện hay ô-tô đi qua thì như thể rắc cát lẫn vào. Cửa hàng các chú thì treo thịt quay, thịt vịt lủng lẳng hàng dãy, không có gì che bụi che ruồi cả. Thuỷ-ăn thoảng được vài chú nhật đâu được cái lưới sắt rách che lấy chiếu lệ, chứ kỳ thực thì ruồi vẫn ăn trước người mua.

Các hàng bán đồ thực-phẩm chẳng những không biết giữ cho thứ ăn được trong sạch khỏi bụi bặm ở ngoài bám vào thì chớ, lại cẩu thả đến nỗi gói những thứ ăn ấy bằng các thứ lá hoặc thứ giấy bẩn, giấy cũ đã dùng rồi. Mười mười lăm năm nay, giấy nhật-trình gói hàng đã thành một thứ thông dụng thì các nhà bán hàng đem gói không biết phân biệt đồ ăn với đồ dùng phải giữ gìn khác nhau thế nào. Đến hàng đường, mua giảm ba xu lẻ, nhà hàng sẵn đồng nhật trình cũ, xé một miếng gói cho. Vào hàng các chú mua giảm xu một bao thịt quay hay thịt vịt, bánh tôm sáu hay bánh ga-tô, các chú cũng rút ngay mảnh giấy nhật-trình cũ để bọc, mà nhật trình lấy là nhật-trình nào? Phần nhiều là các thứ nhật-trình Annam tại Hương-cảng, mà Hương-cảng thường là cái tổ phát bệnh dịch tễ đi các nơi. Ta chẳng từng thấy không có mấy năm là Hương-cảng không có bệnh dịch hạch ư?

Nhật-trình, vì dù chẳng lưu-hành ở một xứ có dịch nữa thì cũng là một thứ giấy không nên dùng gói đồ ăn, vì chẳng những thứ mực in không được sạch sẽ mà nó lại qua tay kẻ hàng bao nhiêu người đọc rồi mới đem bán cần dùng làm giấy gói, hàng.

Vậy thì gói đồ ăn, như thịt, bánh bằng những thứ giấy như giấy nhật trình chẳng phải là một sự rất nguy-hiểm cho vệ-sinh chung ru?

Vừa rồi ta đọc một tờ báo ở bên Pháp, không nhớ báo nào, có thấy quan quận-trưởng hạt Var ký nghị-định cấm không được lấy giấy đã dùng rồi mà gói các thứ thực phẩm, bất các hàng thịt tái thịt bằng hóa-xa hoặc các thứ xe khác phải bọc vào trong thứ vải sạch và bền, rồi dựng vào trong những cái giỏ bằng mây hoặc trong các thứ lồng bằng gỗ, thật là một cách rất hay cho vệ sinh vậy. Cứ như các nhà lương-y thì các bệnh đau ruột phần nhiều chỉ tại người ta ăn phải thịt dụng chạm phải những vật không được tinh khiết mà ra. Ước gì ở bên ta, các quan chức có trách-nhiệm về vệ-sinh chung cũng cấm những hàng thực-phẩm gói thịt lợn thịt vịt quay, thịt gà lược, bằng những lá bẩn, gói đường, kẹo, bánh, mứt cùng những thứ hoa quả không có vỏ, bằng những thứ giấy đã dùng rồi, như là các giấy nhật-trình cũ mà họ vẫn làm xưa nay.

(*Còn nữa*) V. Đ.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 25 và 27 Mai 1923

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu

Nước Hy-lạp ưng bồi-thường cho nước Thổ về sự tổn hại của các công-ty và việc hoán-cải đường xuyên giới trong miền Karagatch Nước Thổ ưng thôi, không đòi các khoản bình phí.

Việc nước Ba-lan

Tin Varsovie. — Nghị-viện nước Ba-lan đã đến phiên bỏ tổng bất tín nhiệm các-

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 26 và 27 Mai 1923

Số phí tổn của Hoa-kỳ về việc trú-binh tại hạt sông Rhin

Ngày hôm thứ sáu, tại bộ ngoại-vụ các đại-biểu Đồng-minh đã ký bản giao-ước về khoản tiền phí tổn của nước Hoa-kỳ trong khi trú binh tại hạt sông Rhin. Số phí tổn của nước Hoa-kỳ tính đến tháng Octobre là một nghìn bảy mươi hai triệu, một trăm chín mươi ba nghìn marks. Ngoài số ấy lại còn số phí tổn của các đạo quân Hoa-kỳ lưu lại đến ngày tháng Février mới rồi mới trở về Hoa-kỳ. Tiền phí-ba ấy sẽ trả về nước Hoa-kỳ làm mười hai năm thì hết, mà bắt đầu từ năm 1923 trở đi.

Việc trong hạt trú-binh

Nhân dân kéo nhau đến chợ Essen mà chẳng bán các nhà buôn phải đồ ăn với đồ dùng phải giữ gìn khác nhau thế nào. Đến hàng đường, mua giảm ba xu lẻ, nhà hàng sẵn đồng nhật trình cũ, xé một miếng gói cho. Vào hàng các chú mua giảm xu một bao thịt quay hay thịt vịt, bánh tôm sáu hay bánh ga-tô, các chú cũng rút ngay mảnh giấy nhật-trình cũ để bọc, mà nhật trình lấy là nhật-trình nào? Phần nhiều là các thứ nhật-trình Annam tại Hương-cảng, mà Hương-cảng thường là cái tổ phát bệnh dịch tễ đi các nơi. Ta chẳng từng thấy không có mấy năm là Hương-cảng không có bệnh dịch hạch ư?

Nhật-trình, vì dù chẳng lưu-hành ở một xứ có dịch nữa thì cũng là một thứ giấy không nên dùng gói đồ ăn, vì chẳng những thứ mực in không được sạch sẽ mà nó lại qua tay kẻ hàng bao nhiêu người đọc rồi mới đem bán cần dùng làm giấy gói, hàng.

Vậy thì gói đồ ăn, như thịt, bánh bằng những thứ giấy như giấy nhật trình chẳng phải là một sự rất nguy-hiểm cho vệ-sinh chung ru?

Vừa rồi ta đọc một tờ báo ở bên Pháp, không nhớ báo nào, có thấy quan quận-trưởng hạt Var ký nghị-định cấm không được lấy giấy đã dùng rồi mà gói các thứ thực phẩm, bất các hàng thịt tái thịt bằng hóa-xa hoặc các thứ xe khác phải bọc vào trong thứ vải sạch và bền, rồi dựng vào trong những cái giỏ bằng mây hoặc trong các thứ lồng bằng gỗ, thật là một cách rất hay cho vệ sinh vậy. Cứ như các nhà lương-y thì các bệnh đau ruột phần nhiều chỉ tại người ta ăn phải thịt dụng chạm phải những vật không được tinh khiết mà ra. Ước gì ở bên ta, các quan chức có trách-nhiệm về vệ-sinh chung cũng cấm những hàng thực-phẩm gói thịt lợn thịt vịt quay, thịt gà

Số tiền phán sáp

của một người con gái nhà thường bên nước Mỹ

Có một tờ « Nữ-tạp chí » bên nước Mỹ điều-tra cái số tiền phấn sáp của một người con gái tại các nhà trang-sức trong mỗi năm, lấy số trung-bình tính mỗi người trong mỗi năm tiền dầu thơm hết 57 đồng rưỡi, phấn hết 58 đồng, mỡ thơm hết 9 đồng 8 giác, xà những thơm hết 26 đồng, sáp hết 7 đồng 4 giác, giấy phấn cùng vải phấn hết 12 đồng, lồng công cũng đến gần 200 đồng bạc-viên. Một người con gái nhà thường mà thế, thì những nhà giàu có còn xa xỉ đến đâu. Một số tiền phấn sáp mà thế thì số tiền phục sức cả thảy không biết đến bao nhiêu! Lời tạp-chí ấy có kết luận rằng: Cứ như thế mãi thì nước Mỹ tuy tự phụ là giàu nhất-hoàn-cầu cũng có ngày phá sản về con gái mất.

VĂN UYỂN

Xuân du Hương-sơn tự

Tạo hóa bày ra cảnh lạ lùng,
Động đem đạo phật để vui chung.
Vơi gà nhấp nhổ bao tăng nói.
Rồng rắn quanh co mấy khúc sông
Ngọn suối nửa tình, hoa cỏ nhuận,
Con đường vẻ ngại gió giăng thông.
Thương thay đã trắng thơ ai vạch,
Có lẽ mưu rừng quét sạch không.

Xem hội chùa Thầy

Tháng ba ngày bảy hội chùa Tây,
Muốn ước vuông tròn tới hội đây.
Gió thổi hương thiêm bay cõi tục,
Giăng đưa bạn học rõ đường mây,
Chợ Giới đã tỏ sở tiên đó
Hang Thánh còn truyền Các-cỏ đây,
Một tấm lòng thơm xuân chửa tỏi,
Có chẳng phận đẹp gặp duyên may.

Xem hội Phù-giầy

Hội Phù-giầy vừa tới tháng ba,
Áo khăn xanh đỏ khắp gần xa.
Kéo có mở chữ thừa ơn Thánh,
Nỗi gió thôn mây hiển phép Bà.
Đàn hát rập rình xiêu dự trực.
Khói nhang nghi ngút lẫn hồn mơ.
Rõ-ri bao cô cậu tranh hầu bóng,
Mâu rối bấy trò loạn mắt ta.

Lan-đình Ng-huy-Ký.

Họa lại bài thơ không chồng, trông lòng bằng

Nào phải như ai chịu tiếng không,
Bỏ chàng kén chọn hóa chưa chồng.
Buồng xuân khóa để trăm người ngóng
Gia ngọc treo cho vạn kẻ trông.
Khúc phượng đặt đìu năm bảy ngón
Hoa đào trang điểm một vài bông.
Mắt xanh chưa gặp ai là kẻ
Chốt vót cành cao bấy dạ lòng.

Phạm-quang-Trước.

Một vị đại-sứ đàn-bà

Hiện vị đại-sứ nước Nga phái sang ở nước Na-uy là một người đàn-bà, đó thực là một sự sáng kiến phá thiên hoang trong ngoại-giao giới từ xưa đến giờ vậy. Bà nữ đại sứ đầy là bà Alexanda Michaelovna Kollantay. về thời kỳ nước Nga cách-mệnh, bà có một đoạn lịch-sử cũng rất thú vị; khi ấy bà làm công-an-bộ bộ trưởng; vào khoảng tháng giêng năm 1918, bà gặp một người bài quân quan hạ-cấp có đồng tính, hai tình yêu mến, cùng nhau kết bạn, không được bao lâu, người quân quan ấy đi đâu mất tích, bà cũng đi không thấy đâu nữa, mãi đến năm 1921, Chính-phủ lao-nông tuyên bố thi-hành cái chính-sách kinh-tế mới, bà mới lại ra mặt phản đối cái chính-sách ấy, tổ-chức một cái đảng phản đối toàn những công nhân. Năm nay bà mới bốn mươi ngoài mà thân thể gầy ốm, tóc cắt cụt hết. Đương lúc bà làm công-an-bộ bộ-trưởng, bộ viên tự-nhiên đồng minh bãi công, nhất định không lời làm việc, lại đem bạo nhiễu thìa khóa kho bạc trong bộ giấu đi hết; bà giận quá, quyết dùng võ lực, lấy quyền bộ-trưởng phái binh xích-vệ bách các bộ viên phải giao trả thìa khóa, bộ viên chịu phục chức, không ai dám kháng lại nữa. Bà khẩu-tài rất giỏi, diễn-thuyết hay lắm, có trước thuật những sách về thuộc về đạo đức mới và thuộc về hạnh phúc đàn bà con gái rất nhiều.

Cuộc thi hài ca Âu-trí-viện

Mấy lời mừng cô Lương-thị-Hiền

Bản quan tiếp được bài sau này, cứ lấy lẽ công-bằng đăng lên báo-chương, lời bình-phẩm đầu có một đôi câu quá khắc, nhưng thiết tưởng cũng là « trách bị hiền giả », chớ không lòn hại gì đến cái danh-dự của Lương-tiểu-thư vậy.

Tôi đọc tờ báo 10 Mai số 1840 có thấy trong bốn bài ca Âu-trí-viện mà bài của cô Lương thị-Hiền được giải tư thời tôi hớn hở mà mừng cho cô và khen cho cô lắm.

Ôi! trong nước ta, nói về bạn quần thoa thời trong một trăm người hết chín mươi người đều chăm chỉ ở trong nhà, tập rèn thêu dệt, học tập bán buôn, để lo về mục-đích thờ chồng nuôi con, tề gia nội trợ, chớ đã có mấy người biết nghề về đường học tập bút nghiên, có biết đâu bậy giờ nước mình là về thời đại bán khai, nam giới nữ giới đều đua nhau tranh về đường văn-minh học thức, thế thời còn biết gì là vá là luận, trông cuốn sách tự như trông vào bọt-tre rậm rạp, nom bảng chữ tựa như nom con rắn lèo ngoéo, mờ tịt biết gì là văn bài chữ nghĩa.

Song còn mười người cũng đã học hành thông thái, tài lực kém gì bạn tu-mi, cũng đỗ bằng nấy bằng khác, cũng đã ra tay ma gánh vác việc đời một nhiều ít rồi. Nương mà tuy là mấy người ấy tài cao học giỏi mặc dầu, chớ đã có mấy người biết làm văn được! Tại làm sao? Tôi thiết tưởng rằng: tại vì họ không tập nên làm không được. Làm văn tuy khó nhưng mà dễ, dễ nhưng mà khó, có phải nhờ cái sức học mà làm được hay đâu! Việc gì cũng thế, nghề gì cũng vậy nâng làm lắt nhiều phải khéo phải hay, có bột thời bắt nên bánh, tôi tưởng cũng không khó. Học thức đã có mười lắt rồi, muốn làm văn thời phải tập, trước dở sau hay làm lâu phải được. Nghề nặng sở sử là lẽ thường. Tuy là có cái chí sao học rộng mà không tập làm văn, thời làm sao cho được. Thiệt là tiếc thay cho những người đã có học-thức mà không tập làm văn. Tôi đáng tiếc đáng trách thay cho những người ấy bao nhiêu thời lại đáng khen thay cho cô bấy nhiêu; khen vì cô có chí cao xa, tài năng đặc biệt, biết sức đỗi mài nghiên bút, ra công rèn tập vào chương, để ra đua tranh ngoài trường văn chiến, chí công mài sắt lâu ngày nên kim, bậy giờ vì lòng rộng rãi của Ngô thị Quỳnh-như-sĩ, có cái cảm tình đối với nhơn-quần xã-hội mở một cuộc treo giải của một bài ca Âu-trí-viện mà cô được trúng giải. Thiệt là một cái kết quả của công rèn tập làm văn của cô bấy lâu nay trong chốn thư-phòng đó. Các bạn đọc báo ai thấy bài văn của cô mà lại không khen cho cô mà mừng thêm cho nữ-giới nước mình. Như thế thiệt là một cái gương sáng mà có đề cho những bạn quần thoa chưa biết làm văn, trông theo đó mà luyện-tập. Vậy thời trong nước ta đã có cái quang cảnh trông về quốc văn của nữ giới càng ngày càng thạnh, một ngày một mở mang cũng có thể đua tranh với bọn quần thoa bên Âu-Mỹ được.

Nhưng mà văn của cô hay, được trúng giải, thời đã có đăng lên báo chương, khắp cả Trung-Bắc lưỡng kỳ ai là bạn đọc báo mà lại không biết cái tài làm văn của cô mà khen thầm cho cô, bất đắc dĩ cô nói thời mọi người ai cũng biết. Tôi đọc tờ báo ngày 10 Mai rồi, cách hai hôm lại tiếp được tờ báo ngày 14 Mai số 1843, lại thấy có đăng một bài bàn về việc làm văn của cô mới trúng giải vừa rồi, những lời quan cô nói trong bài lấy làm cho nhiều nhân mà tự mình nói rằng: « tôi với khoa tài quá »

Cô Lương-thị Hiền ơi, cô nói rằng: « cô là phận đàn bà, tịch-mịch ở chốn thôn quê, tài sơ học thiển, cô không dám lấy cái tài làm văn của cô mà đua tranh với những bậc nam-nhơn tài-tử phận liễu bồ cô đâu dám vào chốn văn trường mà đoạt giải tranh khôi. Nguyện là cô cũng vì tấm lòng sốt sắng mà quên hết cái trí thiển tài sơ, cũng thử góp phần nhật mục vài lời quê làm một bài đoán văn cho vui với người mà thôi, chớ cô không ngờ đâu được nhờ ơn trúng cách, thiệt là một điều cô không dám trông mong bao giờ » Ôi! cô nói như thế thiệt là cô có ý cho những bạn làm văn mất hết bao thì giờ mà nghĩ ra được một bài văn ra tranh giải, thiệt là uổng công trình sắp đặt vần chương, mất thì giờ xét suy nghĩa lý, mà bây giờ không được dự vào chút dinh, thật là đáng tiếc, thế mà về phần cô thời cô lấy làm một việc rất giản dị, một việc không chú ý trông mong mà tự nhiên trúng giải, mà cô lấy làm lạ, thiệt là cô nói mà cô không nghĩ. Những ai là bạn làm văn đua gải kỳ này, nghe mấy lời của cô nói đó mà không tức hay sao?

Hữu xạ tự nhiên hương, bà tất đương phong lập, cô không cần phải tỏ cái tài của cô ra trước người ta cũng đã biết rồi. Cô nói rằng đấy là cô làm thử mà chơi, tự bài thành linh mà trúng giải tư. Tôi thử hỏi cô, nếu như bất xứ văn-chương của cô, thời được đăng về giải nào? Cô nhiều lời quá! Cô thử xem như bà Sévignée, là Sắt, bà Georges-Sand, bà bá Êy đều là những bậc văn-chương nổi tiếng bên châu Âu, đã làm bao nhiêu là bài văn hay đặc biệt. Cô cũng là vì bậc văn chương ở nước ta thời e cô cũng biết. Mà cô có thể sánh nào có những bài mà các bà Êy tự lấy cái tài văn-chương riêng của mình mà tỏ ra những lời khoe khoang cho người ta biết đến không? Thưa không! các bà Êy đều là bậc văn nhơn cao-thượng, có cần gì người ta biết tài mình mới là thích chí đâu!

Tôi tưởng rằng văn-chương của cô ra đời mà được trúng giải lần nay là lần thứ nhất, mà có sao đã vội khoe khoang thế? Lỡi tuy không biết có là người ở đâu, cũng chưa biết học lực của cô thế nào, nhưng mà tôi đọc bài thấy văn có hay, được trúng giải, thiệt là văn kỳ thanh bất kiến kỳ hình, mà tôi cũng khen cho cô là một người văn chương rộng rãi, nên mới có mấy lời quê kịch nhảy gọi là chút tỉnh cảm kích, xin hiến cô được rõ, nếu có lời gì lầm lỗi xin cô miễn chấp cho. Song tôi nghĩ lại mấy lời của tôi nói đây, cũng không phải có ý gì cũng kích cô đâu, thiệt là vì một lẽ tự nhiên mà nói. Tôi cũng không phải là một người làm văn tranh giải kỳ này mà không được trúng tuyển, nên có bài này đâu! Ấy nói qua mâu, chữ nghĩa đốt nát, văn chương đã dám ra tranh giải với thiên hạ được! nhưng mà tôi nghe cô nói có mấy điều cho xa quá, nên mới có bài này xin nhờ quí-quán đăng lên báo chương để các độc giả đàm-luận cho, phải trái thế nào, xin cố công xem xét cẩm cho.

Đ ah-văn-Sum.

Một năm làm việc động đất mình ngồi tựa chẩn-song liếc mắt ra ngoài giáp vườn cây thế. Em liền tỏ giả cha mẹ ra ngắm cảnh: *Giấc Nam-kha khéo bất bình.* Nay Hội-đồng tổ-chức ngày hội Dupuy, Prévost, Freydier, Melle

Trước đây trong tạp-chí Scientifica linh-mục Morenx, là chủ-nhiệm tòa Thiên-văn Bobrges có nói rằng 1923 này là một năm nhiều nơi có động đất.

Đến nay xét ra lời tiên tri ấy đã có phần nghiệm. Cuối năm 1922 và đầu năm 1923 này, ở Manille (Phi-luật-tân) trong quận Ariège và ở Perpignan (Pháp) đã có lúc thấy chuyển-động. Ở Mỹ châu cũng có nơi rung động dữ-dội rồi.

Cứ như lời ông thì ở Nhật bản, ở Antilles, ở Mexique, và có lẽ ở Turkestan cũng sẽ có động-đất dữ dội. Nam-bộ nước Pháp, cũng sẽ chuyển động nhẹ nhẹ mà thôi.

Vậy ông lấy gì làm bằng mà biết trước như thế. Cứ như ý ông thì cái việc động đất lấy là bởi cái sức hoạt động của mặt giới mà sinh ra, vì cái sức hoạt-động của mặt giới, có thể làm cho điện-khí ở trong lớp không khí bao bọc trái đất nhiễm lên hay ít đi, khiến cho vỏ quả đất phải chịu ảnh hưởng của sức hoạt-động ấy mà sinh ra rung động, làm cho nứt lở sông mòn vậy.

Luyện-tập quốc-văn

« *Cái mệnh-vận của nước Nam ta sau này hay hay dở là ở văn quốc-ngữ* » đó là một câu phi lộ của bản-quán chủ-nhiệm từ mười mấy năm về trước : *cứ ủy đến ngày nay có lẽ thành một cái danh-luận chung của cả quốc-dân ta rồi. Vậy đã biết vận quốc-ngữ có quan-hệ với cái mệnh-vận nước nhà như thế thì phải tưởng lệ, phải rao rồi ; cái nghĩa-vụ chung của cả quốc dân ta mà nhất là các ông giáo các trường thì có cái trách-nhiệm tuồng-lệ quốc-văn, các cậu thiếu-niên các trường thì có cái trách nhiệm rao rồi quốc-văn hoa cả.*

Ấy cũng là một sự đáng mừng cho cái tiền đồ quốc văn và cái tương lai nước nhà mà gần đây các ông giáo các trường đã có nhiều ông biết lưu ý tưởng lệ quốc văn. các cậu thiếu-niên các trường đã có nhiều cậu chịu hết sức rao rồi quốc văn. bỏn quen đã tiếp được nhiều bài hoặc luận-thuyết, hoặc lý thuật của các cậu học-trò ra công luyện tập tại các trường mà các ông giáo sau nhuận gửi đăng vào báo-báo ; điều đó cũng là một cái ý hay của các ông giáo tưởng-lệ quốc-văn mà lại là một cái gương tốt của các cậu học trò chịu rao rồi quốc văn vậy. Bản-quán cũng vui lòng mở ra ở mục này để đăng dần những bài lai-cảo của các trường gửi tại.

Một giấc mộng kỳ

Trời quang mây tạnh, đêm đã khuya khuya, đồng-hồ vừa điểm mười giờ, một mình ngồi trước cửa sổ nom ra ngoài cảnh-vật tiêu-điều tịch-mịch, bỗn bề im-lặng, ta xa gượng để sẽ nói, trên trời các vì tinh-tú lấp-la lấp lánh, chị Hằng sáng tỏ suốt qua rặng lá cây cỉ liếc xuống từng ngách, trong phòng im lặng, trước ấn một ngọn đèn tàn, một

Do Vương Hồng Sển sưu tầm và giới thiệu trên mạng. Xin chân thành cảm ơn.

Nhật thua gương rọi đầu cành,
Ngọn đèn trong suốt trường huỳnh bắt-biu.

Giờ đưa hầy-hầy, trong người sảng-khoái lạ thường, sẽ rục đầu xuống ấn, bắt giác thiếp đi lúc nào không biết.

Trong lúc giấc quế đương nồng, thấu-bỗn phảng-phất, phảng phất đâu đây một mùi. Nào tiếng đờn tranh bổ, nào tiếng thuyết, nào đờ bộ, nào ngâm phong-cảnh ở giữa rừng xanh, nào sớm mành-nhỏ ở trên núi, biếc. Sau lại thấy mình đi thuyền trên mặt nước, nom trên bờ sông có một tòa cẩm-lâu cảnh-vật mười phần u nhã, liền dừng thuyền lên bộ, vào trong miếu chơi, thấy người bài dày hành-lang, bèn trong có một tòa đại điện. Hào lực sĩ, nào tiệ-tỳ, không đông bằng nhiều mà kể, đông sắp hàng ra hai bên, trước điện nào kiếm, nào cờ, nào đỉnh trầm, nào gỗ trống, giá chuông, tượng bay ngựo ngự, nhìn-nhẹn vang lừng, thật không khác gì nơi triều-đình.

Bên trên sập vàng có hai vị tiên cô, mặc áo vàng, đầu đội mũ ngọc, mặt sáng như gương, môi son mê phấn, mắt phượng mày ngài, trông có vẻ lẫm liệt oai phong mà lại có dáng yêu-kiều của một người tố nữ, không có chút chi là tục-khí. Tôi nom thấy thế vừa sợ vừa kính không dám lên tiếng, liền lủi vào một bức tường để quan xử cho rõ. Hai vị tiên-cô đương ngồi nói chuyện, tiếng vàng sang-sảng hòa với điệu đàn hay thật là hay, bỗng có một người thị nữ thưa ra rằng : « Lâu lại lên-cô, có một người thiếu-niên ở ngoài vào yết-kiến ». Tiếng vàng đưa lại truyền rằng : « Cho vào ! » Tên thị-tỳ lui ra ; một chốc còn điện mở toang ra có một người lông thông bước vào, hai vị tiên cô đồng dậy nghênh-tiếp, cùng nhau thi lễ xong, chia ngôi chủ khách ngồi tông nước trà. Tôi trông xem thì người mới vào đó tuổi độ mười tuổi, da trắng như tuyết, tư-dung kiều-mỵ, đầu đội mũ trụ, mình mang giáp sắt, chân đi giầy da, tay phải cầm roi, tay trái cầm cờ trắng, rõ ràng một vị nữ tướng, lẫm-liệt uy-nghi. Thực là dáng trẻ, nhạc-công tấu nhạc, ba bà ngồi nói truyện rất vui.

Bấy vị tiên-cô nói : « Chẳng hay bà chị qui tánh phương danh là gì, quê hương đâu tá, có việc chi mà lại gặt ngọc đáng lắm, hạ cố đến tệ am như vậy ? »

— Tôi là bà chị, am nỗn người ở Tây-phương, Đại-pháp là tỉ-quốc, Bonrdeny là chính thực quê nhà, tên gọi là Bayce-na.

— Nếu vậy thì bà chị là nữ-kiệt-hàng Pháp-quốc rồi, chẳng hay có việc gì mà bà chị lại hạ cố đến tệ hang không sá nỗi sông cách trở, sang đến bên nầy vậy ?

— Thưa bai bà chị, em rang đây cũng vì nhiều lẽ. Nỗn hôm nay đến Pháp và các thuộc-địa có nhờ on em, tìm lễ kỷ niệm, em ở mãi bên nước nhà nghỉ cũng buồn tênh, nhân thế mới theo máy theo gió sang tới đất cây đờ xyêm xem phong-cảnh.

— Cha chết chẳng cm thật có mất không có con người không biết bà chị lại là một bực vi-nhân đã được chúng nhân ra ung công-đức như vậy. Chúng em ngu-si thấy xa gần đều tôn bà chị cũng cái lẽ thường mang là bà chị sanh-lòng, không ngờ lại đành-đạt vẻ vang đến như thế, chúng em thật lấm điều thất thố, xin bà chị thứ lỗi cho đi cho.

— Em đâu dám thế ! Thưa bai bà chị, bai bà chị đã không biết em thì em xin kể chuyện một đôi em cho bai bà chị nghe cũng là bà chị biết lại sao chúng-nhân lại ra ung công-đức em như vậy. Nguyên khi xưa em chỉ là một con bé chăn trâu. Và tuổi lấy tỉ-quốc em phải qua một con bnat-đao ghê-gớm, ngôi trăm năm, mưa chảy thành sông, sương chất đầy núi, giống nòi lang lăng mạo rậy nổi đem quân chiếm giữ gang sen nước Pháp, vua nước em thực tận thế cũng, phải thu-thập tàn binh ba vạn một chỗ không dám ra đánh vì tinh nhiều. Em thấy nước nhà lâm nỗi, xã tắc lâm nguy, ở quốc sấp phải chịn vòng nô-lệ thì mình thương vụng khóc tỉ thầm ; về sau thì ức-chế tấy em có nghĩa-khí, có can-đảm, có thì-thắng, liền sai em

Sưu tầm tại thư viện Khoa học Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh

đài viên trong hội, mất đêm đêm nhìn các khách đến, nào là các bà phu-nhân, các vị khanh tế, các ông học-lộc, các cậu công-nương-tử, chiếm theo trong danh bạ mà xem, không còn sót một người nào cả, số nhiều thật là các nhà chơi bút các bác thật đứng sắp hàng một lượt, như quân linh bày trận ở nơi chiến trường.

Còn các người khác, chia ngồi thứ chung ngồi vào ghế, tay đông đúc mà rất có trật-tự, không rối loạn chút nào. Bỗng thấy một người tuổi trẻ, đứng dựa ở bên nài non bộ, rất tiếng nói rằng :

Quái-lạ ! câu chuyện Nữ-hải-tặc thật là một cái tư-liệu tân-kỳ cho các nhà trinh-thám, chẳng hay các người có lưu ý đến đó chăng ?

Vừa nói buông lời, ai đó đều trông nhau nhôn nhác, đường như khát nghe câu chuyện muốn cho chóng tỏ mảnh mối đầu đuôi.

Ngay lúc đó có một người chủ-bát nhà báo bỏi lại :

Ở trong thế-kỷ 20 nầy, ai ngờ lại phát sinh ra một vấn-đề quái lạ làm vậy. Chúng tôi chỉ được nghe tin ở trên tờ Đông tây điện-báo, chẳng hay ngài có biết bơn chúng tôi về cái vấn đề đó chăng ? Người tuổi trẻ nghe lời, đứng ngẫm người ra không đáp, hình như còn đương suy nghĩ điều chi.

Người chủ bát báo nhật-nhật tân-văn, là Quốc-đã kinh-lrị nói rằng :

Tôi vừa xem trong danh-sạ các bội viên, thấy có cả tên ông chủ-bát Đông tây điện-báo là Hoa-phòng-thái-lang cũng hay đã đến đây chưa không biết ?

Người chủ bát Đông-đô nhật báo là Hoàng-sơn nghị-bẩn nói :

Chỉ hãng ta thì bỏ sơm. Nói xong liền đơ cao tay phải, cất tiếng gọi rằng :

Ông chủ bát Đông-tây điện-báo đã đến chưa ? gọi vừa dứt tiếng, liền nghe có người đáp lại :

Coi-lắng tôi chớ mệnh-lệnh đã lâu !

Con mắt mọi người lúc đó, đỗ xô trông cả vào một người tuổi trẻ, chống cằm, đứng dựa ở dưới bóng cây ; người ấy tóc tới mình cao, ăn bận một bộ lễ phục rất lịch sự, phong người đường bệ, đôi mắt sáng loáng như sao ! Kinh-trị nhìn kỹ một lúc, rồi đánh bạo đi đến trước mặt mà bỏi rằng :

Ngài có phải là Hoa-phòng tiên-sinh đó chăng ?

Người trẻ tuổi đáp rằng :

Cảnh đẹp hội vui, bá-tước quá yêu có cho thiếp mời được cái bản bạch tray-bới cũng như quân-tử. Vậy có điều gì xin ngài cứ dạy bảo cho.

Các cậu tuổi trẻ đứng ở dưới nài non bộ, lấy giờ đều nhôn nhác trông nhau, ai ngờ một người tuổi trẻ 17, 18 tuổi đầu, lại đó xét được cái vật vật xuất hiện ở thế kỷ 20 nầy, đã làm cho quan trinh-thám cả khắp cả người đông-tây, đều phải đem lòng tỏ mộ, kinh ngạc. Một người chủ-bát như vậy, không trách được giá trị của tờ Đông-tây điện-báo vụt chốc tăng gia hơn trước, đến mấy mươi lần.

CHƯƠNG THỨ II

Hoa-phòng thái-lang thẩn nhiên nhà, dáng điệu khoan-thai, các nhà chủ-bát các báo đều quay mặt lại phía Thái-lang, trông bộ như người nông phu đương cơn hạn hán mà gặp được cơn mưa, thì nhau mà bỏi rằng :

Cái việc nữ-hải tặc gần đây, ngài trinh-thám ở đâu được thế ! Thái-lang thong thả đáp rằng :

Điều đo có lẽ gì làm lạ, phải bận chi nghĩ các ngài. Mọi người lại hỏi :

Thế thì lại còn có những sự gì lạ hơn nữa hay sao ?

Thái-lang không đáp ; nét mặt ra chừng nhân nhủ, rồi lâu mới nói rằng :

Các ngài muốn nghe câu chuyện ấy ư ? chỉ sợ chưa chắc đã tin lời nói của tôi thì lại càng thêm ngờ vực ! Hiện nay nữ-công-tử của bà trước, là nàng Bông-đa-Tố, lại tự nhiên biến đâu mất ; có lẽ lạ hay không ? Trong dinh bà trước, tính canh cư giữ ấy bề, không có nào là để hở, nếu không phải là tự tiên phép thần, có để cũng được nàng nữ hay vượt ra sao ? Nên không có con mắt tinh đời, thì chẳng những việc này, tìm sao ra mối. Các ngài nên không tin những lời tôi nói thì cũng hết tỉ phải bàn nhiều.

Các nhà chủ bát các báo đều đứng mắt nhìn nhau, lặng lẽng quay mình trở lại. Chợt trông thấy một người đàn bà, mỉ hoa áo rộng, mắt nhỏ lưng ong, ăn bận ra lối các bà phu-nhân đứng ở trên ngọn núi non bộ, phong tư diễm-lệ, cử chỉ khoan thai, cất mình vượt ngành đã vin cành hoa, đi đến trước mặt mọi người. Bởi mắt thấy nàng, liền trông bốn chung quanh, các cậu trẻ tuổi đứng nhìn đều tán hoan lẻ mồ, như trẩy nàng hoa !

Bọn phụ nữ các nhà qui-tộc ngày nay, đều thích ăn mặc lấy trang-trang thúc theo bọn nữ-nhân tây-bannha cũng Y-đại-lợi. Song thường thường cử chỉ cực-kỳ, không được đàng hoàng nhiều, những nơi tiệc yến linh đình một người con gái đi vào, văn ra dáng rụt-rè-lệ. Thế mà người đàn bà nầy, đi đường thở bát cái không khí trong sạch, bóng bỗng thấy thoáng, mặt ngọc tươi cười, lòng thẳng đi vào, bình như không thông thấy ai ở trong mắt.

Một lúc bà mới cười nụ, khoan thai mà bỏi rằng :

Chư tiên-sinh cũng nói đến chuyện Nữ hải-tặc đó sao ? vậy xin hỏi hãy giữ người ấy hiện ở đâu đã ? Chư tiên-sinh chịa cái trọng nhiệm ở trong nhà báo, tất nhiên những tin rất gần rất mới, cũng trinh-thám được nhiều sự thực, đam xin chỉ giáo cho nghe.

Hoa-sơn nói :

Qui phu-nhân muốn biết chuyện ấy, xin đến hỏi Hoa-phòng tiên-sinh, người ấy biết nhiều về việc ấy.

Lão người đàn bà nói chuyện, Hoàng-sơn rằng đem mắt chăm chỉ nhìn vào Hoa-phòng thái-lang. Người đàn bà liền kéo lê bức quần dài đi lại trước mặt Thái-lang mấy bước rồi hỏi :

Ngài có phải Hoa-phòng tiên-sinh đó chăng ? tên nay thiếp vẫn được nghe tiếng ! Thiếp chính là Thâm-tuyết tử, là vợ quan Bài-quán trong-tá Chi-phố-ngâm-nhất, cái tích chiết nữ-hải-tặc, qui-bác thâm phòng rất tường tiết, vậy xin ngài dạy rõ cho nghe !

(*Còn nữa*)

Tin sau cùng

HAVAS

Paris, ngày 28 Mai 1923

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông âu

Đông-minh ưng thôi không đòi nước Thổ mười lăm triệu livres turques bồi thường. Nước Thổ sẽ hoàn lại những tài sản của người ngoại quốc.

Ismet pacha xin rằng tiền các đơn của binh-gia Hy-lạp tổng thủ các vật liệu, không kể vào trong bản giaoước-kỳ ngày thứ bảy mới rồi.

Tin Nam-kỳ

Chuyện dao cạo

M. Lecomte ngày 14 avril trước có lấy dao cạo cứa cổ tinh-nhân là Mme Robeyrolles rồi lại cứa ngay cổ mình bị trọng thương phải chữa tại nhà thương, đến nay mới khỏi thì đã phải tống giam ngay. M Lecomte nhận rằng có mưu sự cắt cổ người yêu từ trước, nhưng nay đã thế nào mặc lòng vẫn quyền luyến tình-nhân lắm.

VIỆC HANOI

Giá báo kể từ ngày 29 Mai 1923, giá báo ở kho Nhà nước định là 8 $ 10

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 29 Mai 1923* : 3 % 57 75. — 4 % 1918 61,80 — 5 % 1915-1916 74 90 — 5 % 1920 88 80. — 6 % 1920 91,75.

Tin tàu. — Tàu *Amiral Ponty* khởi-hành ở Marseille ngày 26 Mai, đi Đông-pháp.

Quan Toàn-quyền tại Trung-kỳ. — Quan Toàn-quyền khi tới Dalat thì ngài xét ngay đến chương-trình làm nhà trên cao-nguyên và làm đường lên Lang-bian. Ngài có cho mời quan chánh kỹ sư Lefèvre đến Dalat để hội nghị cùng với quan Khâm-sứ Trung kỳ và quan Đốc-lý ấy-viên tại Dalat.

Số tiền quyên trong ngày hội Pasteur, — Cái số tiền ban buy-chương trong ngày hội Pasteur đến nay chưa rõ là bao nhiêu, sau này biết rõ sẽ đăng lên báo.

Hiện tại quan Đốc-lý đã nhận được những số sau nầy :

Của quan quyền Toàn-quyền	100 p. 00
Gửi M. Boyaval chủ công-ty cắt rượu ở Đông-pháp	500 00
Của ba người không đến dự hội ở chà bát Tây được	45 00
Một người ẩn-danh . .	6 50

Thi tà-tài bản-xứ. — Đến ngày 11 Juin 1923 này Hanoi sẽ mở kỳ thi bằng tà-tài bản-xứ. Hội-đồng sát hạch có M. Mion đốc-học trường Trung-học làm chánh hội-đồng ; MM.

Đã có tin Đức-Thánh-Cha đã ấn định ngày 20 đến ngày 25 Octobre 1923. Ai có đơn dự cuộc Đấu-xảo hay muốn hỏi điều gì về việc ấy thì viết thư cho ông Trưởng ban Mỹ-nghệ là Monsieur HIÉROLTZ, Directeur de l'Ecole des Arts appliqués à Hanoi.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 595

Xét nghiệm máu mủ, đàm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt.

Bệnh đau đe đây, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều.

Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 8 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có bận ngày giờ cho bệnh nhân đến chữa. 2680

— Tòa Thượng-thẩm — *Thầy ký rượu tí đi buôn rượu lậu.* — Linh Thương chính đến làng Vân-đông tỉnh Nam-định khám bắt được tại nhà lê tên Vũ-văn-Xích 7 vò rượu lậu. Xét ra thì lê tên Vũ-văn-Biền bán rượu tỷ ở đó thuê những tên lấy rượu đề bán kèm với rượu ty trước khi lết nguyên đơn để lấy lợi, biên có giấy tên ấy cam đoan với lê tên Xích xin chịu trách nhiệm về việc nấu rượu lậu ấy. Tòa án Trùng-trị Nam-định phạt tên Vũ-văn-Biền 500 quan và tha lê tên Vũ-văn Xích, Vũ-ngọc-Trân, Ng-văn-Đối Ng-văn Hoè và Vũ-tư-Hiệp là những tên nấu rượu lậu. Tòa Thượng-thẩm y án.

Du dảng. — Tên Ng-văn-Vân 19 tuổi phải tòa án Trùng-trị Hanoi phạt 4 tháng tù về tội du dảng không chịu làm nghề nghiệp gì và bắt phải giam ở nhà Trùng-trị lịch Bắc-giang cho đến khi 21 tuổi mới thôi, vì lên ấy trước đã can án 13 lần rồi. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tên ấy tù và khi hết hạn tù bắt phải đi biệt xứ chung thảo.

Ăn cắp của chủ. — Tên Lê-thị-Xoãn ở với hiệu Nhật-bản bán hàng vải ở phố hàng Trống ăn cắp của chủ rồi trốn ở phố Sinh-từ. Tòa án Trùng trị phạt tên Thị-Xoãn 5 tháng và 1 ngày tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho thị ấy xuống 2 tháng tù.

(*Kỳ sau Trung tiếp tục với tiểu thuyết*)

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cổ Trương-tử-Thạc dịch

Giá mỗi quyển . . . . . 0 $ 20
Tiền cước mỗi quyển. . . 0. 12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là :

Monsieur Bùi-Xuân-Thăng
63, Rue du Coton, Hanoi

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÍT-CÂM dịch thuật

CHƯƠNG THỨ I

Hoa-thôn bài-trước vốn là một nhà bảo quí. Hà tước ở một nơi biệt-sẽ ở Thượng-cốc, cảnh trí rất đẹp. Lầu sơn gác-tía, nói-giả vườn hoa, cây cối xanh um, bóng râm rợp mát. Bên cạnh là đường cái kẻ đi người lại, ai cũng phải để mắt nhìn. Tuy nhiên quan phòng then nhặt, cửa cấm người canh, vậy nên gang tấc quan-san, khách mến cảnh chỉ thường thường mỏi mắt hãng trông, không sao được đến nơi thường ngoạn.

Trong tiết Thiên-tràng, cứ lệ thường thì ngày bốm mươi tám tháng tám, con trẻ ông già, đều nô nức rập rìu, cùng nhau tìm nhà chơi xuân, thực là một ngày giai-tiết. Bá-tước nhân mở hội du-viên ở nơi biệt-để. Mấy hôm trước đã đăng báo viết thiệp mời các hàng sĩ, nữ, tấn thân. Bến ngày các người đến dự hội, tấp nập ngựa, xe, khác nào như chợ họp, thực là lái-tử giai-nhân, mỗi người một vẻ .... Người chiêu-đãi viên trong hội, mất đêm đêm nhìn các khách đến, nào là các bà phu-nhân, các vị khanh tế, các ông học-lộc, các cậu công-nương-tử, chiếm theo trong danh bạ mà xem, không còn sót một người nào cả, số nhiều thật là các nhà chơi bút các bác thật đứng sắp hàng một lượt, như quân linh bày trận ở nơi chiến trường.

Còn các người khác, chia ngồi thứ chung ngồi vào ghế, tay đông đúc mà rất có trật-tự, không rối loạn chút nào. Bỗng thấy một người tuổi trẻ, đứng dựa ở bên nài non bộ, rất tiếng nói rằng :

Quái-lạ ! câu chuyện Nữ-hải-tặc thật là một cái tư-liệu tân-kỳ cho các nhà trinh-thám, chẳng hay các người có lưu ý đến đó chăng ?

Vừa nói buông lời, ai đó đều trông nhau nhôn nhác, đường như khát nghe câu chuyện muốn cho chóng tỏ mảnh mối đầu đuôi.

Ngay lúc đó có một người chủ-bát nhà báo bỏi lại :

Ở trong thế-kỷ 20 nầy, ai ngờ lại phát sinh ra một vấn-đề quái lạ làm vậy. Chúng tôi chỉ được nghe tin ở trên tờ Đông tây điện-báo, chẳng hay ngài có biết bơn chúng tôi về cái vấn đề đó chăng ? Người tuổi trẻ nghe lời, đứng ngẫm người ra không đáp, hình như còn đương suy nghĩ điều chi.

Người chủ bát báo nhật-nhật tân-văn, là Quốc-đã kinh-lrị nói rằng :

Tôi vừa xem trong danh-sạ các bội viên, thấy có cả tên ông chủ-bát Đông tây điện-báo là Hoa-phòng-thái-lang cũng hay đã đến đây chưa không biết ?

Người chủ bát Đông-đô nhật báo là Hoàng-sơn nghị-bẩn nói :

Chỉ hãng ta thì bỏ sơm. Nói xong liền đơ cao tay phải, cất tiếng gọi rằng :

Ông chủ bát Đông-tây điện-báo đã đến chưa ? gọi vừa dứt tiếng, liền nghe có người đáp lại :

Coi-lắng tôi chớ mệnh-lệnh đã lâu !

Con mắt mọi người lúc đó, đỗ xô trông cả vào một người tuổi trẻ, chống cằm, đứng dựa ở dưới bóng cây ; người ấy tóc tới mình cao, ăn bận một bộ lễ phục rất lịch sự, phong người đường bệ, đôi mắt sáng loáng như sao ! Kinh-trị nhìn kỹ một lúc, rồi đánh bạo đi đến trước mặt mà bỏi rằng :

Ngài có phải là Hoa-phòng tiên-sinh đó chăng ?

Người trẻ tuổi đáp rằng :

Cảnh đẹp hội vui, bá-tước quá yêu có cho thiếp mời được cái bản bạch tray-bới cũng như quân-tử. Vậy có điều gì xin ngài cứ dạy bảo cho.

Các cậu tuổi trẻ đứng ở dưới nài non bộ, lấy giờ đều nhôn nhác trông nhau, ai ngờ một người tuổi trẻ 17, 18 tuổi đầu, lại đó xét được cái vật vật xuất hiện ở thế kỷ 20 nầy, đã làm cho quan trinh-thám cả khắp cả người đông-tây, đều phải đem lòng tỏ mộ, kinh ngạc. Một người chủ-bát như vậy, không trách được giá trị của tờ Đông-tây điện-báo vụt chốc tăng gia hơn trước, đến mấy mươi lần.

CHƯƠNG THỨ II

Hoa-phòng thái-lang thẩn nhiên nhà, dáng điệu khoan-thai, các nhà chủ-bát các báo đều quay mặt lại phía Thái-lang, trông bộ như người nông phu đương cơn hạn hán mà gặp được cơn mưa, thì nhau mà bỏi rằng :

Cái việc nữ-hải tặc gần đây, ngài trinh-thám ở đâu được thế ! Thái-lang thong thả đáp rằng :

Điều đo có lẽ gì làm lạ, phải bận chi nghĩ các ngài. Mọi người lại hỏi :

Thế thì lại còn có những sự gì lạ hơn nữa hay sao ?

Thái-lang không đáp ; nét mặt ra chừng nhân nhủ, rồi lâu mới nói rằng :

Các ngài muốn nghe câu chuyện ấy ư ? chỉ sợ chưa chắc đã tin lời nói của tôi thì lại càng thêm ngờ vực ! Hiện nay nữ-công-tử của bà trước, là nàng Bông-đa-Tố, lại tự nhiên biến đâu mất ; có lẽ lạ hay không ? Trong dinh bà trước, tính canh cư giữ ấy bề, không có nào là để hở, nếu không phải là tự tiên phép thần, có để cũng được nàng nữ hay vượt ra sao ? Nên không có con mắt tinh đời, thì chẳng những việc này, tìm sao ra mối. Các ngài nên không tin những lời tôi nói thì cũng hết tỉ phải bàn nhiều.

Các nhà chủ bát các báo đều đứng mắt nhìn nhau, lặng lẽng quay mình trở lại. Chợt trông thấy một người đàn bà, mỉ hoa áo rộng, mắt nhỏ lưng ong, ăn bận ra lối các bà phu-nhân đứng ở trên ngọn núi non bộ, phong tư diễm-lệ, cử chỉ khoan thai, cất mình vượt ngành đã vin cành hoa, đi đến trước mặt mọi người. Bởi mắt thấy nàng, liền trông bốn chung quanh, các cậu trẻ tuổi đứng nhìn đều tán hoan lẻ mồ, như trẩy nàng hoa !

Bọn phụ nữ các nhà qui-tộc ngày nay, đều thích ăn mặc lấy trang-trang thúc theo bọn nữ-nhân tây-bannha cũng Y-đại-lợi. Song thường thường cử chỉ cực-kỳ, không được đàng hoàng nhiều, những nơi tiệc yến linh đình một người con gái đi vào, văn ra dáng rụt-rè-lệ. Thế mà người đàn bà nầy, đi đường thở bát cái không khí trong sạch, bóng bỗng thấy thoáng, mặt ngọc tươi cười, lòng thẳng đi vào, bình như không thông thấy ai ở trong mắt.

Một lúc bà mới cười nụ, khoan thai mà bỏi rằng :

Chư tiên-sinh cũng nói đến chuyện Nữ hải-tặc đó sao ? vậy xin hỏi hãy giữ người ấy hiện ở đâu đã ? Chư tiên-sinh chịa cái trọng nhiệm ở trong nhà báo, tất nhiên những tin rất gần rất mới, cũng trinh-thám được nhiều sự thực, đam xin chỉ giáo cho nghe.

Hoa-sơn nói :

Qui phu-nhân muốn biết chuyện ấy, xin đến hỏi Hoa-phòng tiên-sinh, người ấy biết nhiều về việc ấy.

Lão người đàn bà nói chuyện, Hoàng-sơn rằng đem mắt chăm chỉ nhìn vào Hoa-phòng thái-lang. Người đàn bà liền kéo lê bức quần dài đi lại trước mặt Thái-lang mấy bước rồi hỏi :

Ngài có phải Hoa-phòng tiên-sinh đó chăng ? tên nay thiếp vẫn được nghe tiếng ! Thiếp chính là Thâm-tuyết tử, là vợ quan Bài-quán trong-tá Chi-phố-ngâm-nhất, cái tích chiết nữ-hải-tặc, qui-bác thâm phòng rất tường tiết, vậy xin ngài dạy rõ cho nghe !

(*Còn nữa*)

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA
Lừa đảo. — Tên Bùi-v-Đức, cu-lỵ thuê xe kéo khách kiếm ăn, song vì không đủ tiền nộp thuế, bỏ xe dọc đường, ăn cắp áo 'ơi cánh gà, rồi trốn
tear tiên-sinh là một nhà khoa-học lỗi-thành ở bên Pháp, là một bậc vĩ nhân, là một vị đại ân nhân của nhân-loại vân vân.. Sau ngài nói đến các
VIỆC KINH-ĐÔ
Ta-nên chú-ý !
XIN XEM CHO KỸ

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

舖金賽南

BIJOUTERIE – ORFÈVRERIE

NAM – BẢO

Hanoi — 16, hàng đe la soie, 16 — Hanoi

CHẾ-TẠO: — Vòng, xuyến, hạt, nhẫn, giây đeo đồng-hồ, giây truyền, đầu gậy, cán ô, tút-bạc, vỷ thuốc lá, hộp thuốc lào, vỏ diêm, v. v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân và toàn bạc nén. Có nhiều thợ khéo để làm hàng bán các quí-khách đặt lối-riêng.

BÁN: — Vàng diệp Vinh-thịnh-long, ngọc đá thạch (đủ các mầu), ngọc-thạch, giây đeo thẻ-ngà, giây kim-khánh giây kim-tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kền, v. v.

Buôn bán chắc chắn, cốt lấy sự tín cẩn làm gốc. 2042

Lừa đảo. — Tên Bùi-v-Đức, cu-ly thuê xe kéo khách kiếm ăn, song vì không đủ tiền nộp thuế, bỏ xe dọc đường, ăn cắp áo tơi cánh gà, rồi trốn mất. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Đức 4 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Đám sóc đĩa ở Yên-phụ. — Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Liễu-thọ-Hiển 50 quan về tội đánh sóc đĩa ở Yên-phụ gần nhà Thuốc lá. Tòa Thượng-thẩm y án. Còn những con bạc khác cả 14 tên cũng phải phạt, song không chống án.

Không phải là lừa đảo. — Nguyên M. Ng-hữu Hang là giáo-học ở Viên-tiane (Ai-lao) trước có chơi thân với một người bạn tên là Pierre Lợi. Sau người bạn chẳng may mất, có đứng trông nom con cái họ. Người vợ ba bạn có gửi các đồ nữ-trang, vắc-tự, cùng tiền bạc để sinh lợi song đến lúc đòi thì không trả. Khi người vợ bạn đi kiện thì lại trao trả người con gái nhớn của bạn là con người vợ khác chứ không trả cho nguyên đơn. Tòa án Trừng-trị Viên-tiane phạt M. Hang về tội lừa đảo. Tòa Thượng thẩm tha phạt cho, vì xét ra là muốn giữ quyền-lợi cho con cái người bạn, chứ không phải là lừa đảo.

Tiệc tháng và diễn-thuyết ở hội Khai-trí. — Tiệc tháng hội Khai-trí định đến ngày thứ bảy 2 Juin (tức là 18 tháng 4 ta) đúng 7 giờ ruỡi tối, ở nhà hội-quán phố hàng Trống.

Các ngài hội-viên muốn đến dự tiệc xin cho biên tên ở nhà hội-quán hai ngày trước.

Tiệc xong, vào 9 giờ ruỡi có diễn thuyết, kỳ này ông Ng-Lê, hóa-học kỹ-sư, diễn về « các giống vi-trùng ».

Hội có lời mời các ngài hội-viên đúng 9 giờ ruỡi đến nghe diễn thuyết.

Khai-trí tiến đức hội thông cáo.

Tiền đồng. — Sáng thứ bảy vừa rồi tòa Đốc-lý đã nhận được của công ti cơ khí ở Haiphong gửi lên 70 hòm tiền đồng. Số tiền ấy đã đem đổi ngay cho các nhà đến đổi.

Ngạch tòa Sứ. — M. Trần duy-Phan thư ký thương-chánh hạng nhất ngạch tòa Sứ, tòng sự tại Tòa-sứ Sơn-tây nay để ra ngoài ngạch để sung chức lục-sự dự-khuyết tại Tòa-án ấy.

M. Ng-v-Tinh thư ký hạng nhất nghỉ giả hạn không lương thì nay được nghỉ giả hạn thêm một năm nữa kể từ ngày 28 Mai 1923.

Ngạch thừa phái. — M. Vũ đình-Tru, thừa-phái hạng tư tại phủ Khoái-châu (Hưng yên), nay phải thải hồi vì phạm lỗi nặng.

Một đám thò lò. — Chiều thứ bảy, hồi 4 giờ sở Mật-thám đã bắt được một đám thò lò đánh ở đằng sau Sinh-từ mà độ trước bản báo đã nói đến một lần. Đám này to lắm mà bọn đã lâu, đến nay mới bắt được, cả thảy bắt được có chín con bạc.

Việc chữa hoa tai ăn cắp. — Bản quán tiếp được tờ sau này nhờ đăng báo:

Tôi có xem số báo hôm qua về mục việc Hanoi có đăng hiệu tôi định chỉ đồ ăn cắp. Vậy nay có mấy lời nhờ quí báo làm ơn đăng lại cho rõ sự thực như sau này:

Ngày 20 Mai vừa rồi, tên Lê-thị-Lan có đem hai đôi hoa tai lại bán, tôi mua thật đúng giá với hàng phố.

Đến 27 này thấy sở Cẩm gọi hỏi, tôi cứ thực mà trả lời với quan.

Nguyễn Thị Lan này trước thường đi lại mua bán trong phố tôi không có sự gì lôi thôi cả. Còn như việc thị ấy bây giờ phải ra tòa thì tôi không được biết.

Việc ấy đầu đuôi có thế thôi, vậy nay xin cải chính lại cho đúng sự thực.

Phạm-v-Quế

teur tiên-sinh là một nhà khoa-học lão-thành ở bên Pháp, là một bậc vĩ nhân, là một vị đại ân nhân của nhân-loại vân vân.. Sau ngài nói đến các bệnh mà Pasteur tiên-sinh đã khảo-cứu được: như tìm ra được cách chế men làm rượu bia, làm rượu vang làm dấm chua, nào tìm ra các vị trùng ở trong không khí, nào tìm ra được vị thuốc trừ trùng dịch tằm, trừ bệnh dịch cừu, nào tìm ra thứ thuốc trừ bệnh charbon ở các loài súc vật, nào tìm ra thuốc chữa bệnh toi gà, bệnh dịch tả, bệnh chó dại vân vân...

Ng trọng-Nhượng

PHÚ-THỌ

Cướp. — Vào khoảng 11 giờ đêm hôm thứ bảy, có một bọn cướp độ mười đứa vào cướp ở nhà phó may ở làng Hạ-thạch, thuộc phủ Lâm-thao, cách tỉnh-lỵ độ non hai ki-lô-mét.

Trống đánh liên thanh, nhưng lúc dân-đinh áp đến thì quân gian đã tẩu thoát mất rồi, chỉ lấy đâu được vài chục quần áo và non chục đồng bạc. Phiên-tuần lên tỉnh báo quan, quan đến, hỏi nhà chủ thì khai rằng trong đảng ấy cũng có mấy người làng và nhận được mặt cả, liền dẫn quan đi khám thì thấy quân gian hiện còn nằm cả ở một nhà kia, và quần áo thấy cả ở vườn nhà ấy. Lính vây thì bắt được năm đứa, còn một đứa ẩn thoát, hiện còn giải cả lên tỉnh, để đợi nã được cả mới kết án.

HÒA BÌNH

Trả lời bài «Dại như Mường». — Tôi là chánh-tổng Cư-yên Đinh-công-Tiến thuộc về châu Lương-sơn tỉnh Hòa-bình nay có xem báo ngày 22 Mai 1923 mới rồi thấy M. T. H. viết bài «Dại như Mường», chúng tôi cũng là người Mường, trông thấy bài ấy vậy tôi xin trả lời ngay, xin nhờ quí báo đăng hộ cho, đội ơn lắm, như sau này:

Chúng tôi là người Mường, thiết tưởng nhờ ơn nước Đại-pháp Bảo hộ thì trong 5 xứ Đông-dương nay hơn 25 triệu người biết bao kẻ khôn người dại mà M. T. H. lấy lẽ gì mà cho dại như Mường, thì người Mường chúng tôi cũng không dám chắc là khôn; nhưng M. T. H. đã đăng bài ấy nhiều trong mấy tỉnh Mường, thì không biết ngài có chắc cũng có trí khôn ngoan gì hơn xã-hội được chăng. Vậy xin quí báo đăng bài này cho chúng tôi, cám ơn lắm.

Chánh-tổng Đinh-công-Tiến

Quan lang Đinh-công-Tá cùng tất cả quan lang đầu mục hạt Cư-yên kính cáo

Lời tòa soạn. — Bài «Dại như Mường» không phải có ý nhiếc móc gì dân Mường. Dân Mường cũng vậy dân Kinh cũng vậy, đều cũng có kẻ khôn người dại, kẻ hay người dở. Nhà làm báo muốn răn một cái thói xấu nết hư gì trong xã-hội thì thường lấy một điều hư xấu của một kẻ nào đã phạm phải đó mà chỉ trần hết lẽ thị phi lợi hại để cho xã-hội biết cái điều đó là xấu là hư. Bài ấy là cốt nói cái tính khờ dại không biết ơn thâm tư viễn để mưu đồ lợi lớn của người Kinh, mượn cái chuyện thuốc cá của dân Mường mà kể rõ cái điều không biết ơn thâm tư viễn để mưu đồ lợi lớn là cái dại, người Kinh cũng như người Mường. Giá các ngài trên Mường có làm báo mà gặp chuyện gì của người Kinh làm dại, thì mượn chuyện để răn người Mường cũng thế. Câu chuyện là câu chuyện trung cáo chung cả anh em năm xứ mình, có phải chỉ trích riêng gì người Mường. Nhân tiếp cái thư trả lời về bài ấy, lục đăng như trên, để độc giả đồng lãm và phụ mấy lời giải thuyết, xin các ngài trên Mường lượng thứ cho.

VIỆC KINH-ĐÔ

Kỳ bảo-cử hội-đồng tư-vấn nghị-viên. — Quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã ký nghị-định về việc bảo-cử hội-đồng tư-vấn nghị-viên thứ-dân và thương-giới và đã định đến ngày chủ nhật 10 Juin thời sẽ thi-hành sự bảo-cử ấy. Nếu kỳ bảo cử lần thứ nhất chưa được hoàn toàn thì sẽ định ngày 14 Juin là kỳ bảo cử lần thứ hai. Trong toàn hạt Trung-kỳ sẽ có 12 tỉnh có Hội-đồng bảo-cử là: Thanh-hóa (chia ra làm 4 hạt, còn chốn bảo-cử lập tại tỉnh-thành Thanh-hóa, phủ Thiệu hóa, huyện Quảng-xương và ở nơi đình chùa gần phủ Quảng-hóa), tỉnh Nghệ-an (chia ra làm 3 hạt, nơi bảo-cử lập tại Vinh, phủ Diễn-châu và phủ Anh sơn), tỉnh Hà-tĩnh (chia ra làm 3 hạt, nơi bảo cử lập tại: Hà-tĩnh, Linh-cam, Ủy-viên, Cau tế, trạm voi): tỉnh Quảng-bình nơi bảo-cử lập tại: Đồng-hới, Ba-đồn, Cổ liêu; tỉnh Quảng-trị nơi bảo-cử lập tại Quảng trị; tỉnh Thừa-thiên chia ra làm 3 hạt (nơi bảo-cử lập tại Quảng-điền, Huế, Phú-lộc); tỉnh Quảng-nam (chia ra làm 3 hạt nơi bảo-cử lập tại Điện-bàn, Tam kỳ, Đại-lộc, Tourane và Duy-xuyên); tỉnh Quảng-ngãi (chia ra làm 2 hạt, nơi bảo cử lập tại Quảng-ngãi, Chánh-lộ); tỉnh Quy-nhơn (chia ra làm 4 hạt, nơi bảo cử lập tại Hoài-ân, Phù mỹ, Phù-cát, An-nhơn, Bình-khê, Tuy-phước) tỉnh Sông-cầu nơi bảo cử lập tại Sông-cầu, Tuy-an, Tuy-hòa; tỉnh Nha-trang nơi bảo-cử lập tại Ba ngòi, trường Pháp-Việt, Vĩnh-xương, Tân-định, Ninh hòa; tỉnh Phan-rang nơi bảo-cử lập tại Ninh thuận; tỉnh Phan-thiết nơi bảo-cử lập tại Phan-thiết, Phan trí.

VIỆC TRUNG-KỲ

BÌNH-ĐỊNH

Thời trời. — Độ rầy khí trời không được lành. Vì thấy nhiều người mắc bệnh. Nhất là bệnh ho, cảm mạo thương hàn, lại cũng có bệnh thổ tả.

Đó là vì tiết trời làm không thuận cảnh. Như từ hôm 11 tháng này, trời đang cô quạnh, bỗng nhiên phát rang, gió bấc mưa lòa, khí trời như lối mãn thu; cách 3, 4 ngày lại trở nồm mạnh, nắng như nung như đốt, cho nên con người cũng phải rung lắc theo cơ trời.

Kỳ trương tô. — Kỳ thâu thuế đinh điền năm nay coi bộ cũng thong thả; vì nhờ mấy tháng vừa rồi có lúa ăn sẵn thiên hạ sẵn bạc dư trữ trước. Nên vừa khai trương, thì người ta đem nạp ngay; khỏi phải thúc trống, giục mõ như mấy năm trước.

Tuy vậy mà cái thói phù thâu của các chú lý trưởng cũng hãy còn; vì nghe nhiều nơi còn ta thán về điều ấy.

Nhưng khó nỗi kêu cho thấu quan trên, vì các chú ăn có bằng, mà vô ích: là nỗi người đến nạp thuế, có gia thêm đủ thiếu thì các chú mới cho biên lai, bằng không thì không chịu thâu nhận, để điên trì cho cận ngày, mà trình quan rằng: bất khẳng nạp.

Còn như có phụ thêm cho khá, thì các chú thâu, nhưng trong biên lai không biên số tiền phụ thâu, cứ biên y theo quan thuế mà thôi. Vậy thì có kêu oan tới cửa quan, cũng là việc vô bằng đó thôi.

Đuổi đi vì không bằng cấp. — Có một chú thuế-kiến kia, không biết bọn lồm ở đâu, mà đã tới Qui-nhơn khai hiệu trồng răng.

Làm được ít bữa, sau sở mật-thám đã biết là y không có bằng cấp về nghề ấy, nên đã phải trục xuất.

Ta nên chú-ý!

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rồi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều đến đâu; vả những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý!
Nên chú ý, thì làm thế nào?
Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc:

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa; **vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.**

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Gô đa trông sang.

Hiệu ÍCH-KÝ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện ta, giấy tây 3, 4, 5 cân, ngòi bút, mực bột, quản bút ba đầu đen, bút chì, sổ bà-đầm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy đầu-bò, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

2064

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy nay có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54 Rue Paul Bert, Hanoi.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

„Có cả gạch xây nhà bán.
„Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xin canh không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công ty làm giúp việc ấy cũng được.

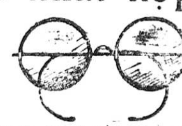
SPORTSMEN!!

Vous trouverez les

RAQUETTES EXTRA SAIDA
BALLES TENNIS BUSSEY
et accessoires

Chez Société «QUẢNG-HƯNG-LONG»
N° 79, Rue des Paniers, Hanoi
2014

Kính nhất hợp thời

GỌNG VÀNG VÀNH ĐỒI-MỒI
Cả cước mỗi cái **3$50** và **2$50**
Hộp bằng alluminium 0$70
BÁN TẠI
TONG-YUNE-TAI
49, Phố hàng Ngang, Hanoi
2049

Muốn được

SÁU TRĂM BẠC (600$)

thì hỏi thể lệ **CUỘC THI ĐỐ** *của*

HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*

Thưởng vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi

SÁP MỠ

Cô Ba

PACHOD Frères & Cie LYON

Rượu bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự nhiên [illegible] chữ không như có mấy thứ thuốc, [illegible] những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con [illegible] người có trí khôn thì không ai có thể [illegible]

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phê rằng: Chiếu này đại được phụng các MONTES quí ông, có chế nên một thứ rượu bồ đào tư bổ ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho quí được phụng chỉ-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日內參閣
[illegible]
[illegible]
有製補酒經御用廉作允旨
嘉獎着該批示飭食鼎所主給
以表愛敬欽此
內閣恭錄

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Lễ kỷ-niệm cụ Pasteur. — Hôm chủ nhật mới rồi, tỉnh ta có làm lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh ở tại chợ. Trong chợ có treo cờ kết hoa tuy giản dị mà xem ra có vẻ long trọng lắm.

Từ lúc buổi sáng đã thấy các thân hào đi qua đi lại nhộn-nhịp ở trong chợ ngoài phố.

Đúng bốn giờ ruỡi thì các quan cùng thân-hào Tây, Nam và bang-trưởng đến đông đủ cả, lại có phường nhạc của quan Thiếu đến thổi. Khi tiếng kèn vừa dứt, thì quan Chánh-sứ Lachaud đứng lên đàn diễn-thuyết nói về lịch-sử và sự-nghiệp của Pas

Do Võ Thanh Thảo Cus Kim 1974 Hàng Buồm Cho Đăng Quốc Học Cách Xua Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

MỘT VIÊN THUỐC HƯỞNG CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC ĐẠNG KHỎE MẠNH LUÔN và ngủ ngày các bệnh nguy hiểm bởi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.

Thuốc bổ này trị các chứng bịnh:

NƯỚC DÃI, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI

BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 167, Faubg St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama, có lời số 32 hoàn lại Obligation Panama à lots. Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì mỗi tháng nộp 2 quan. Như vậy mỗi ngày để dành một xu, có thể trở nên giàu có được.

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái tờ trái-đơn mà riêng mình được quyền, sẽ-mua, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về ở nào thì mình được lãnh nguyên cả tiền lẫn lời mới trái đơn trước, mà thể nào cũng trúng một lần ra 100.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là số tiền đã nộp. Mỗi năm có hai lần rút số, hơn 3 triệu lẻ.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NÀY

130 lô	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
130 lô	250.000	1.320 lô	2.000
260 lô	100.000	13.200 lô	1.000
260 lô	10.000	1.700.900 trái đơn hoàn lại làm	400

Những lô trúng được ấy cuộc, nếu số đó không đến khi số mình đứng ra lãnh thì thôi.

Các lô được lãnh nguyên vốn, không phải trừ phần chi-số. Mỗi lần rút số số nhân được một cái bằng số số trái đơn trong số không phải có tiền. Các số kế trong bảng lại đứng với cái trái-đơn để tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn, có thể đến xem được theo như đã-chuẩn trong toàn luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một phần hoàn toàn, không gì giả cho các nhà có trái đơn không có điều gì phải sợ hãi ngại cả.

Nam nào rằng cứ 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE, France

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Bà nước mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí khách tin cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so sánh và xuy xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho dân-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng

Hiệu Bào chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

Những mụn lở đã 3 năm chữa chỉ thang khỏi.

CÁC CHỨNG ĐAU XƯƠNG VÀ THẤP

Những bệnh trên đó kể ra các chứng sau này như lở tiret máu ra lở lói tại máu số đ. Đau ba thì thường có những tác phải tổ nà lục trở nê giờ. Các chứng ấy rất bền vì máu lâu thanh ra đặc, cần thiêu cần. Vậy muốn cho máu chảy lưu thông, thì nên dùng thứ thuốc

Dépuratif Richelet

Thuốc lương-y hoàn toàn điều có-g-nhận là mạnh là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu máu mất cặn bã các bệnh ngoài da như ghẻ lở các nốt mẩn khác mà bệnh giang mai phá ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to.

Lốc và giá — Mẫu dọng

Đọc hiểu người, hoặc là anh em chị em, chưa ai dám mua? Người nào bị đi lâu hai mươi, đến đường thứ hai mươi, nhà thuốc TIN-NGUYÊN, số nhà 46, phố Paul Bert, có bán đủ các thứ thuốc chữa bịnh ấy, chữa khắp các nơi, đều biết tiếng, đã mạnh khỏe bệnh tật, chuẩng tốn công và chẳng hại tiền đâu.

Giá mỗi lọ độ trên một đồng cắc cước.

2052

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

秦..NAM-THÁI-南

26, Quai Clémenceau, 26

(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)

HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ làm cây, gỗ làm phiến, gỗ làm xẻ thanh khí, các thứ gỗ lạp gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng làm, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ tối cần.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

2052 Kính-cáo

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu CORONA của Công-ty thuốc lá Hồng-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu GUIONEAUD Frères bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đơi hiệu CORONA không ho bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu CORONA cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI:

GUIONEAUD Frères

HANOI — HAIPHONG

2052

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Lọ Hanoi

Chúng tôi kính chiếu cùng quý khách hiểu rằng: nay chúng tôi mới có mướn: 1° Một bọn đồ nạm rất tốt; nước là quí của chạm rồng, vòng, điểu bát thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính để cắt thứ một, mắt đen một tròng, mắt mèo là cây, vân vân. Lại có cả miếng kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân, quí khách đến hỏi mà đeo không nhìn kính này thì hợp phép và sinh tâm làm.

3° Một bọn đồng hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ bọc vàng, đồng hồ báo thức, đồng hồ chẩm chậm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ đen, sứ, lọ sứ, bát sứ, hễ sứ đẹ thấy-việc hay là hãy xảnh cũng được và tử bình vân vân

5° Một bọn đồ cuỷ-khuật là đồ kính vàng.

Gần thời hàng mới mong hễ năm số tiền này chúng tôi xin bớt họ giá mong cậy quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn làm lắm

Gần các đồ sứ trang, chậu bồn, ngọc ngà, vàng thì khi nay kỹ, chắc các quí khách cũng đã thường có rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Lọ, số nhà 28, Hanoi.

Bỏ rầy là sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nóng ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Đồ đa tráng sang, Hanoi

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LẠC đi CHỢ MỚI

Ở đây có YÊN-LẠC nhan nhản 6 giờ rưỡi sáng sẽ chuyển xe tiếp vào chợ mới ở Bến-thủy và về Vinh.

ĐƯỜNG VINH VỀ HUẾ

Ở VINH đi hết 4 giờ sáng đến Đồng-hà vừa kịp chuyển xe tiếp vào Huế.

Ở ĐỒNG HÀ ra hết 1 giờ sáng sau khi chuyển xe tiếp thì nhất 6 Huế ra.

Auto-Postale

Công-Ty chúng tôi xin trình quí khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thợ và hành-khách ở ga Yên-Lạc về Phủ-Qui và Phủ-Qui ra ga Yên-Lạc. Ở Phủ-Qui cứ 5 phút cho Hà Nội hoặc hàn sẵn sàng đón các quí-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-tiệm chắc chắn giá phải chăng.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đồng-hà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy xe xin có ý kiến làm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin kết quí khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lạc đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lạc gare; mà đường Vinh-Đồng-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

2012

151

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bài này cũng tiếp theo sự-tích Manh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Sean theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói xong, liền qui xuống đất. *Triệu-lân* luống-cuống không biết làm thế nào, cũng vội vàng qui xuống, khóc mà thưa rằng:

— Thân-huynh ơi! nếu năm trước không nhờ có thân-huynh tiến-cử em vào làm thái y-quan thì đâu mưu-kế *Trương-lương* (1), cũng không thể nào mà thi-hành cho được.

Triệu-phương lại giục phò-mã *Triệu cầu* vào bái-yết thái hậu cùng hoàng-tử. Phò-mã *Triệu-cầu* cáo-từ lui ra. Vừa đi được mấy bước thì gặp *Hàng-khôi-thần*. *Hàng khôi-thần* chắp tay đứng ra bên đường, rồi xin phép vào ngục-thất để thăm cha mẹ.

Phò-mã *Triệu-cầu* nói:

— Đáng lẽ tôi cũng theo công-tử vào là phải, nhưng xin công-tử lấy thay lời tôi mà kính-chúc *Hưng-vương*, và nói để *Hàng-vương* biết rằng đợi khi quốc-tang yên ổn rồi hãy giờ anh em chúng tôi sẽ cùng vào bái-kiến.

Nói xong, lại giục ngựa đi ngay. Một đoạn qua-tường theo sau. Khi tới ngoài cửa ngọ-môn, gặp nội giám *Lăng-mậu*. Nội-giám *Lăng-mậu* trông thấy phò-mã *Triệu-cầu*, mừng-rỡ bội phần, liền vái chào mà thưa rằng:

— Trời ơi! Ai ngờ lại có ngày nay, chỉ còn hiềm một nỗi thượng-hoàng chưa về triều vậy. Vừa rồi *Hán-vương* và *Triệu vương* vào bái yết thái-hậu, đều phủ-phục mà khóc. Thái-hậu cũng hai tay dắt hai quốc-vương mà nức nở khóc hoài. Hai bà thái-phi cùng *Mạnh* vương-phi cũng đều giục lệ chứa-chan. Sau *Hàng-hậu* và hoàng-tử phải hết sức khuyên can, bấy giờ mới thôi. Bấy giờ tôi đứng bên trông thấy, cũng rất lấy làm đau xót. Thái-hậu lại sai tôi đi đón phò mã, vậy xin mời phò-mã vào.

Nói xong liền sụp xuống đất lạy. Phò-mã *Triệu cầu* vội vàng đỡ dậy, rồi theo nội-giám *Lăng-mậu* đi vào trong cung. Bấy giờ thái-hậu ngồi giữa, *Hán-vương* và *Triệu-vương* đứng hai bên, hai bà thái-phi cùng *Mạnh-lệ-quân* vương-phi cũng đứng sắp hàng tại dưới thềm. *Chiêu-vương* và hoàng-tử thì đứng ở bên cạnh long sàng.

Thái-hậu vẫn chưa ráo nước mắt, khi trông thấy phò-mã *Triệu-cầu* sụp lạy, liền lấy tay đỡ dậy mà bảo rằng:

— Phò-mã *Triệu-cầu* ơi! Ngày nay ta được gặp con, thật chẳng khác nào như người trong mộng!

Phò mã *Triệu-cầu* ứa nước mắt khóc mà tâu rằng:

— Muôn tâu Thái-hậu! Ngày nay kẻ hạ-thần bái-kiến thái-hậu, thật cũng tưởng tượng như người mới được tái-sinh.

Phò mã *Triệu-cầu* làm lễ triều-kiến thái-hậu xong, lại xin làm lễ triều-kiến hoàng-tử. Thái-hậu trỏ hoàng-tử cho phò-mã *Triệu-cầu* xem mặt, phò-mã *Triệu-cầu* sụp lạy làm lễ triều-kiến. Hoàng-tử vội vàng qui xuống mà đáp lễ lại.

Thái-hậu tỏ ý muốn lập *Hán-vương*, *Hậu-vương* cố ý xin từ-chối. Bà *Ôn-thái-phi* qui xuống tâu rằng:

— Muôn tâu thái-hậu! Xin thái-hậu phải quyết đoán mà lập hoàng-tử mới được. Hoàng-tử còn bé thì chính trị trong nước, thái-hậu hãy làm triều mà chủ-trương cho, để đợi đến khi thượng-hoàng về triều. Nếu ngày nay thái hậu lập *Hán-vương* thì thiên-hạ thần-dân tất sinh lời chỉ nghị, bảo rằng *Hán-vương* và *Triệu-vương* đem quân về, kinh đô là cốt để thừa cơ chiếm-đoạt, chứ không phải có lòng trung-quân. Vả thiên-tử dẫn bị phế, nhưng thực vô tội, chỉ vì *Phi-giao* lập mưu giam cầm một chỗ, rồi lại đứng lời sàm-báng mà bảo rằng thái-hậu có lòng thiên-tư, muốn giết thiên-tử để lập *Hán-vương*. Vì thế mà thiên-tử sợ hãi, không dám vào triều-kiến thái-hậu. Than ôi! một ông vua nhân-hiếu mà không ngờ chịu tiếng bất-hiếu. Cứ lấy hai lẽ ấy thì thiên-thiếp thiết-tưởng thái-hậu không nên phế thiên-tử mà lập người khác. Nếu thái-hậu không chuẩn-tấu cho, thiên-thiếp quyết xin liều mình để tỏ lòng trung-thành và đền ơn thái-hậu vậy.

Bà *Ôn thái-phi* tâu xong, nức-nở khóc hoài. Bà *Mai thái phi* cũng khóc. *Hán-vương* và *Triệu-vương* cũng khóc mà tâu rằng:

— Muôn tâu thái-hậu! Nếu thái-hậu không chuẩn tấu thì thần-nhi không còn mặt mũi nào mà sinh-tồn ở trên nhân-thế nữa. Xin thái-hậu mau mau giáng chỉ, khiến thiên-hạ thần-dân biết rằng giang-sơn đã có chủ-trương. Dẫu khi thượng-hoàng về triều, nghe cái danh nghĩa chính-đáng này, tất cũng sẽ được vui lòng vậy.

Phò-mã *Triệu-cầu* cũng bẩm tiếp tâu rằng: Việc này ta khó nghĩ quá! chỉ sợ thượng-hoàng mắt không về triều thì bao giờ cho thiên-tử lại được lên ngôi độ-nhật. Thái hậu sinh hạ được có một mình thiên-tử mà bây bị lãnh cung giam cầm thì tất nào không phải đau lòng. Sự biến-cố nay thật gây ra tự *Mạnh-lệ-quân*, còn tránh sao cho khỏi lội!

Mạnh-lệ quân vương-phi nghỉ quanh nghĩ quẩn, lại cầu may nghĩ ẩn rằng mà cầm tức con *Phi-giao*. *Mạnh-lệ-quân* vương-phi nói:

— *Phi-giao* mày hỡi mày! mày thật làm bại cho mẹ! Khiến cho cha mẹ đeo tiếng bất trung! Sao mày không chết đi cho rồi, một đứa bất-hiếu như mày, còn sống làm chi! Phò-quân là tớ khi hỡi ơi, một vô ân tín. Tớ phu-nhân và *Lưu* phu-nhân cũng vì mày mà phải chịu bao nhiêu nỗi đắng cay. Ngày nay con-cái hai phu-nhân đến giờ được liệt-nghĩa vẹn-toàn, không ngờ là lại vô-nhục sinh ra đứa con gái yêu-quái như thế!

Mạnh-lệ-quân ngẫm-nghĩ hồi lâu, lại thở dài mà rằng:

Quái-lạ! hay là cơ trời báo-ứng chẳng ngoa! chỉ vì năm xưa ta cứ nhẫn-tâm mà tham-luyến cái ngôi thứ-tử trong mắt! ta nhớ khi *Hoàng-phủ Kính-trọng* sắp tạ-thế, còn vì ta mà phân-nàn và nỗi nàm xưa ta ngang-ngạnh dám không cư-chang phu-tử ở chốn triều-đường.

Mạnh-lệ quân vương phi càng nghĩ lại càng nói-hận, giọt chân lệ-chi khôn cầm. Thái-hậu và mọi người thấy vậy, ai cũng khen-ngợi mà bội rằng:

— Chẳng hay vì cớ chi mà vương-phi lúc nào cũng không rào nước mắt.

(Còn nữa).

(1) *Trương-lương* tên tự là *Tử-phòng*, là một người giỏi mưu kế *Hán Hán*.

Certifié l'insertion — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1000 — MỖI SỐ 0$03 — NGÀY THỨ TƯ 30 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn